REVISTA CATALANA DE DRET AMBIENTAL Vol. X Núm. 1 (2019): 1 – 18
-Crònica-

DERECHO Y POLÍTICAS AMBIENTALES EN CATALUÑA

(PRIMER SEMESTRE 2019)

—

DRET I POLÍTIQUES AMBIENTALS A CATALUNYA

(PRIMER SEMESTRE 2019)

MARÍA INÉS GIL CASIÓN
Profesora asociada de Derecho Administrativo

Universitat Rovira i Virgili

[DOI: http://dx.doi.org/10.17345/rcda2588]

Sumario: 1. Introducción 2. Iniciativas legislativas, proyectos de ley, proposiciones de ley y proposiciones de iniciativa legislativa popular, actualmente en trámite en el Parlamento de Cataluña 3. El Decreto 9/2019, de 8 de enero, relativo a la recogida, el transporte, el acondicionamiento y la comercialización de caza silvestre destinada al consumo en Cataluña 4. Otras normas y actuaciones de interés en materia ambiental.

1. INTRODUCCIÓN

En el periodo examinado (del 31 de octubre de 2018 al 31 de marzo de 2019), son escasísimas las novedades normativas en materia ambiental que se han producido en Cataluña.

Esta circunstancia podría explicarse por la etapa histórica singular per su excepcionalidad política, que ha precedido al semestre estudiado. Como reseñábamos en la crónica legislativa publicada en el numero precedente de esta revista, por acuerdo del Consejo de Ministros de 21 de octubre de 2017, se propuso la adopción de medidas dirigidas a desplegar el artículo 155 de la Constitución en Cataluña, avaladas por acuerdo del Pleno del Senado el 27 de octubre. No ha sido hasta el 17 de enero de 2018, que se constituyó el nuevo Parlamento y que se dio inicio a la que es hoy la XII legislatura. La toma de posesión del nuevo ejecutivo el 2 de junio de 2018, ha marcado el levantamiento de la vigencia de la suspensión de la autonomía política operada en virtud del artículo 155 de la Constitución.

Esta situación excepcional del escenario político y parlamentario, ha provocado que en el Diario Oficial de la Generalitat sean muy pocas las disposiciones normativas de incidencia en materia ambiental. En concreto, no se ha aprobado ninguna norma por parte del Parlamento en este período, sin embargo algunos proyectos de Ley muy destacables, han avanzado su tramitación, como son por ejemplo el Proyecto de Ley de ordenación del litoral, al que ya se hizo referencia en una crónica anterior. También en materia ambiental, dentro del ámbito de la calidad alimentaria, y en concreto respecto del sector vitivinícola, se está tramitando en el Parlamento de Cataluña el proyecto de ley vitivinícola de Cataluña. Finalmente, resulta de interés destacar la proposición de Ley para la creación de la Agencia de Patrimonio Natural, la cual ha superado también el debate a la totalidad en el Parlamento.

Ya en otro plano, en el ámbito reglamentario, destaca el Decreto 9/2019, de 8 de enero, relativo a la recogida, el transporte, el acondicionamiento y la comercialización de caza silvestre destinada al consumo, aprobado por la Generalitat de Cataluña en ejercicio de sus competencias en materia de caza, salud pública, agricultura y ganadería.

Finalmente, se continúan implementando diversos instrumentos de fomento dirigidos a administraciones públicas y particulares para realizar actuaciones ligadas a la protección del medioambiente y el desarrollo sostenible.

2. INICIATIVAS LEGISLATIVAS, PROYECTOS DE LEY, PROPOSICIONES DE LEY Y PROPOSICIONES DE INICIATIVA LEGISLATIVA POPULAR, ACTUALMENTE EN TRÁMITE EN EL PARLAMENTO DE CATALUÑA

En tanto que no se ha aprobado ninguna norma por parte del Parlamento en materia ambiental en este período, analizaremos en este punto el conjunto de iniciativas ambientales que podrían llegar a concluir en Ley del Parlamento, sea a través de textos presentados por el Gobierno (proyectos de ley), por los grupos parlamentarios y miembros del Parlamento (proposiciones de ley) o por los ciudadanos (proposiciones de iniciativa legislativa popular), y también la iniciativa legislativa del Parlamento ante las Cortes Generales (propuestas de proposiciones de ley al Congreso de Diputados).

En este contexto, en el ámbito parlamentario y en relación a la normativa ambiental catalana, destacar el Proyecto de Ley de ordenación del litoral, al que ya se hizo referencia en una crónica anterior, aprobado por el Consejo Ejecutivo de la Generalitat el 23 de octubre, que pretende articular un modelo de gestión integrada del espacio costero, siguiendo las recomendaciones de la Unión Europea. Se ha avanzado en su tramitación parlamentaria y se ha celebrado el debate a la totalidad el 6 de febrero de 2019[1].

También en materia ambiental, dentro del ámbito de la calidad alimentaria, y en concreto respecto del sector vitivinícola, se está tramitando en el Parlamento

[1] Número de expediente: 200-00007/12. Núm. sesión 24. Publicado en el DSPC, Serie P, número de publicación 38, página 69.

de Cataluña el proyecto de ley vitivinícola de Cataluña[2]. Admitida a trámite la iniciativa[3], el trámite de debate a la totalidad se realizó el 21 de noviembre de 2018[4].

La regulación del objeto de este proyecto de ley se enmarca en la competencia exclusiva de la Generalidad de Cataluña en materia de agricultura[5], que atribuye competencia exclusiva en materia de agricultura y calidad, trazabilidad y condiciones de los productos agrícolas y la lucha contra los fraudes en el ámbito de la producción y la comercialización agroalimentarias respectivamente, respetando la competencia del Estado prevista en el artículo 149.1.13 y 16 CE.

Estas competencias en materia de agricultura señaladas en el artículo 116 EAC, son atribuidas en el sentido de competencias exclusivas que determina el artículo 110 EAC, es decir, que comprende "de forma íntegra" la potestad legislativa, la potestad reglamentaria y la función ejecutiva.

Actualmente la normativa catalana de aplicación en materia vitivinícola está determinada en la Ley 15/2002, de 27 de junio, de ordenación vitivinícola, que quedará derogada con la aprobación de esta Ley, y el Decreto 474/2004, de 26 de diciembre, por el que se desarrolla la Ley 15/2002, de 27 de junio, que quedará parcialmente derogado con la aprobación de la Ley.

No obstante, existe cierta dispersión normativa en la materia, pues determinados aspectos de la actividad, vienen regulados por varias normas con rango jerárquico reglamentario[6]. A todas ellas hay que añadir las dictadas por el Estado, como son la Ley del Estado 24/2003, de 10 de julio, de la viña y

[2] Se tramita en el Parlamento de Cataluña con número de expediente: 200-00002/12.

[3] Admisión a trámite de la iniciativa por parte de la Mesa del Parlamento el 12.07.2018.

[4] Publicado en el DSPC-P 28 de 21 de noviembre de 2018.

[5] De acuerdo con lo establecido en el artículo 116.1 a) y b) del Estatuto de Autonomía de Cataluña.

[6] Decreto 264/2003, de 21 de octubre, por el que se regula el Registro Vitivinícola, Decreto 260/1998, de 6 de octubre, por el que se determinan los documentos que deben acompañar el transporte de los productos vitivinícolas y establece la normativa aplicable al transporte, a los registros y a las declaraciones de determinadas prácticas en el sector; Orden ARP/417/2004, de 11 de noviembre, por la que se regula la presentación de las declaraciones de cosecha, de producción, de existencias, y de origen y destino de la producción de uva; Orden ARP/163/2002, de 3 de mayo, por la que se crea la Reserva de derechos de plantación de viña de Cataluña; Orden AAM/21/2013, de 5 de febrero, por la que se regula la Reserva de derechos de plantación de viña de Cataluña; Orden de 6 de septiembre de 2000, por la que se establecen las normas y los procedimientos de regulación de los potenciales de producción vitícola en Cataluña.

demás normativa que la desarrolla, como el Real Decreto 740/2015, de 31 de julio, por el que se regula el potencial vitícola.

Es por ello que uno de los objetivos de la norma es la codificación en una única norma de todos los aspectos relacionados con la ordenación de la actividad vitivinícola.

Finalmente, resulta de interés destacar una proposición de ley en materia ambiental que está de nuevo actualmente en trámite[7]. Se trata de la proposición de Ley para la creación de la Agencia de Patrimonio Natural, la cual ha superado también el debate a la totalidad en el Parlamento[8].

La norma debe permitir la creación de un nuevo ente que aglutinará la protección, la planificación, la gestión, la restauración, la mejora y el estudio del medio natural de Cataluña, tanto en el ámbito continental como marino. El objetivo es potenciar la conservación del patrimonio natural, la biodiversidad y la geo diversidad, con criterios de integridad, sostenibilidad, persistencia y eficiencia.

Por lo tanto, se quiere crear una estructura independiente para este ámbito, como ya sucede con otros ámbitos de las políticas ambientales en Cataluña, como son el agua[9] y los residuos[10], que sí disponen de una agencia propia.

Con la nueva agencia, Cataluña sigue el modelo de los países más punteros de Europa en este ámbito, en la línea de lo establecido por Naciones Unidas y Europa ante la progresiva pérdida de biodiversidad[11].

---

[7] Es la segunda vez que se inicia el trámite parlamentario para crear este ente. La primera fue en septiembre de 2017, el texto se puede ver en el BOPC 472, 26 de 20/7/2017), en el cual se presentó conjuntamente por los grupos parlamentarios Junts pel Sí, Socialista i Catalunya Sí que es Pot, la Proposición de ley de creación de la Agencia del Patrimonio Natural y la Biodiversidad (con expediente de tramitación Tram 202-00061/11), el cual quedó paralizado al finalizar la legislatura.

[8] Publicado el Debate a la Totalidad en el DSPC-P 48, 10 de abril de 2019.

[9] La Agencia Catalana del Agua, fue creada a través de la Ley del Parlamento de Cataluña 25/1998, de 31 de diciembre, de medidas administrativas, fiscales y de adaptación al euro.

[10] La Agència de Residus de Catalunya (nueva denominación de la Junta de Residuos a raíz de la publicación de la Ley 15/2003, de 13 de junio), es una entidad de derecho público, regulada por el artículo 1.b del Decreto legislativo 2/2002, de 24 de diciembre, por el cual se aprueba el Texto refundido de la Ley 4/1985, de 29 de marzo, del Estatuto de la empresa pública catalana.

[11] Por ejemplo, la Estrategia europea sobre Biodiversidad, aprobada en 2011, insta a los miembros a tomar medidas hasta 2020 para detenerla, mientras que, a escala mundial, Naciones Unidas promovió el Convenio sobre la Diversidad Biológica durante la Cumbre de la Tierra en 1992. La Agenda Global de desarrollo sostenible 2030 también incluye objetivos en este ámbito, vinculando por primera vez el

3. EL DECRETO 9/2019, DE 8 DE ENERO, RELATIVO A LA RECOGIDA, EL TRANSPORTE, EL ACONDICIONAMIENTO Y LA COMERCIALIZACIÓN DE CAZA SILVESTRE DESTINADA AL CONSUMO EN CATALUÑA

En el DOGC núm. 7785, de 10 de enero de 2019, se publica el Decreto 9/2019, de 8 de enero, relativo a la recogida, el transporte, el acondicionamiento y la comercialización de caza silvestre destinada al consumo, aprobado por la Generalitat de Cataluña en ejercicio de sus competencias en materia de caza, salud pública, agricultura y ganadería[12].

Este Decreto, según enuncia la exposición de motivos, pretende garantizar la inocuidad de los productos alimenticios provenientes de piezas de caza silvestre, desarrollando y adaptando los Reglamentos comunitarios aprobados sobre esta materia relativos a productos alimenticios de origen animal.

Así, según dispone el propio Decreto en su artículo primero, sus objetivos son:

a) Establecer medidas dirigidas al cumplimiento de los requisitos higiénicos y sanitarios previstos en la normativa europea en materia de higiene alimentaria para la recogida, el acondicionamiento y el transporte de las piezas de caza silvestres destinadas a la comercialización para el consumo humano.
b) Establecer los requisitos que deben cumplir las personas con formación en materia de sanidad e higiene en el ámbito de la caza.
c) Establecer los requisitos que deben cumplir los puntos logísticos de recogida de las piezas de caza silvestre.
d) Establecer las medidas de adaptación de los requisitos de construcción, diseño y equipamientos en establecimientos de manipulación de la carne de caza silvestre de producción limitada.

desarrollo sostenible con la conservación del patrimonio natural. Además, el Plan estratégico de la diversidad biológica 2011-2020, y el Plan de acción de los gobiernos subnacionales, ciudades y otras autoridades locales 2011-2020, insta a los gobiernos a coordinarse, a todas las escalas para ser efectivos en la conservación y uso sostenible de la diversidad biológica.

[12] El Estatuto de autonomía de Cataluña atribuye a la Generalitat competencias en materia de caza (artículo 119), de salud pública (artículo 162.3 b) y en el ámbito de la agricultura y la ganadería y en materia de salud animal, trazabilidad y calidad agroalimentaria (artículo 116).

e) Establecer las medidas de prevención y control de la triquina en relación con el consumo doméstico privado de carne de caza silvestre procedente de especies susceptibles a este parásito.
f) Regular la vigilancia sanitaria de la fauna salvaje cinegética en relación con el objeto del Decreto.

Las razones que según la exposición de motivos inspiraron al ejecutivo para dictar la norma son entre otras, que la caza forma parte de las actividades que se desarrollan en el mundo rural, y junto con la actividad agraria y forestal modulan, transforman y, a la vez, conservan este patrimonio natural. Se reconoce no obstante además en la exposición de motivos de la norma, que también viene inspirada en motivos económicos, ya que la caza se concibe como: "herramienta de gestión de un recurso natural renovable que genera unos ingresos tanto directos como indirectos que revierten en la conservación del territorio". Entiende por ello el ejecutivo, que es una actividad que hay que fomentar para poder asegurar la preservación del espacio natural rural.

Finalmente destacar que el Decreto tiene la misión de desarrollar y adaptar a la situación de Cataluña los requisitos y los criterios que establece la normativa europea, en particular el Reglamento (CE) nº 852/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 29 de abril, relativo a la higiene de los productos alimenticios, y el Reglamento (CE) nº 853/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 29 de abril, por el que se establecen normas específicas de higiene de los alimentos de origen animal[13].

Desde el punto de vista de la protección jurídica del medio ambiente, se trata efectivamente de una disposición que resulta del todo necesaria por las

[13] También recoge los criterios establecidos por el Reglamento (UE) nº 2016/429 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 9 de marzo de 2016, relativo a las enfermedades transmisibles de los animales, Reglamento de ejecución (UE) nº 2015/1375 de la Comisión, de 10 de agosto de 2015, por el que se establecen normas específicas para los controles oficiales de la presencia de triquinas en la carne, a fin de garantizar la seguridad del consumo de estas carnes. El Reglamento (CE) nº 1069/2009 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 21 de octubre, por el que se establecen las normas sanitarias aplicables a los subproductos animales y los productos derivados no destinados al consumo humano y por el que se deroga el Reglamento (CE) nº 1774/2002 (Reglamento sobre subproductos animales), establece igualmente las normas sanitarias aplicables a los subproductos animales y los productos derivados no destinados al consumo humano. Excluye los cuerpos enteros o partes de animales de caza silvestre que no se recojan después de ser cazados, de conformidad con las Buenas Prácticas de caza y los subproductos animales procedentes de la caza silvestre y de la carne de caza silvestre mencionados al artículo 1.3 e) del Reglamento (CE) nº 853/2004.

razones expuestas en los párrafos anteriores. Estamos por tanto ante la regulación de un sector como la caza en el que se intenta resolver a través de esta norma, la tensión entre la protección del medio ambiente, el desarrollo económico y las medidas sanitarias de protección ciudadana.

4. OTRAS NORMAS Y ACTUACIONES DE INTERÉS EN MATERIA AMBIENTAL

En materia de subvenciones, cabe subrayar la aprobación de las bases de numerosas convocatorias para el otorgamiento de subvenciones en ámbitos sectoriales diversos (son destacables las otorgables a administraciones públicas en materia de recuperación de suelos contaminados[14], en materia de cambio climático[15], y las previstas para actores privados en materia de gestión forestal[16], ordenación ambiental de la iluminación exterior[17], ayudas directas a la agricultura, ganadería y pesca[18], defensa forestal[19] y energías alternativas[20]).

[14] Resolución TES/521/2019, de 1 de marzo, por la que se aprueban las bases reguladoras de las subvenciones destinadas a las administraciones públicas de Cataluña para la investigación y recuperación de suelos de su propiedad que se ven afectados por indicios de contaminaciones puntuales o por vertidos de residuos industriales por causante desconocido. (DOGC núm. 7825, de 7 de marzo de 2019).

[15] Resolución TES/738/2019, de 18 de marzo, de convocatoria de subvenciones a entes locales de Cataluña para el desarrollo de actuaciones de mitigación y de adaptación al cambio climático para los años 2019 y 2020 (ref. BDNS 445877). (DOGC núm. 7841, de 27 de marzo de 2019).

[16] Resolución ARP/685/2019, de 15 de marzo, por la que se da publicidad al Acuerdo del Consejo Rector del Centro de la Propiedad Forestal de convocatoria de las ayudas a la gestión forestal sostenible en fincas de titularidad privada para el año 2019, correspondiente a la recuperación del potencial forestal (operación 08.03.01 y submedida 8.4 del PDR) (ref. BDNS 444557). (DOGC núm. 7839, de 25 de marzo de 2019).

[17] Resolución TES/2658/2018, de 7 de noviembre, de convocatoria de subvenciones para actuaciones de ordenación ambiental de la iluminación exterior realizadas durante los años 2016, 2017 y 2018 o a realizar durante el año 2019. (DOGC núm. 7748, de 16 de noviembre de 2018).

[18] Resolución ARP/218/2019, de 31 de enero, por la que se convocan las ayudas directas a la agricultura y la ganadería y otros regímenes de ayuda para la campaña 2019. (DOGC núm. 7806, de 8 de febrero de 2018).

Resolución ARP/3006/2018, de 11 de diciembre, por la que se convocan para el año 2019 las ayudas que establece el Fondo Europeo Marítimo y de la Pesca (ref. BDNS 429552). (DOGC núm. 7772, de 20 de diciembre de 2018).

[19] Resolución ARP/374/2019, de 12 de febrero, por la que se convocan las ayudas para el fomento de las actuaciones de las agrupaciones de defensa forestal (ADF) para el año 2019. (DOGC núm. 7815, de 21 de febrero de 2018).

[20] Resolución EMC/2935/2018, de 11 de diciembre, por la que se hace pública la convocatoria del año 2018 para la concesión de subvenciones para sistemas de almacenamiento de energía eléctrica con baterías asociados a instalaciones fotovoltaicas de autoconsumo. (DOGC núm. 7769, de 17 de diciembre de 2018); Resolución TES/2867/2018, de 27 de noviembre, de convocatoria de subvenciones para fomentar la sustitución de las balizas luminosas de los aerogeneradores de los parques eólicos que por la

También son importantes las subvenciones convocadas dirigidas a asociaciones empresariales de Cataluña, para realizar estudios en materia de pisada de carbono de productos o servicios para el año 2019[21].

Para finalizar cambiando de tema, en concreto entrando en materia de turismo sostenible, referir que el Parque Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser ha presentado el Dosier de Candidatura de la Carta Europea del Turismo Sostenible del Ripollès[22].

La Carta Europea de Turismo Sostenible, es una propuesta para avanzar de manera efectiva en los principios del turismo sostenible en los espacios naturales protegidos. Se inscribe en las prioridades mundiales y europeas expresadas por las recomendaciones de la Agenda 21, adoptadas en la Cumbre de Río y en el quinto Programa de acciones comunitarias para el desarrollo sostenible. El sistema de adhesión a la CETS es un acuerdo voluntario que compromete a los firmantes (gestores del ENP, empresarios turísticos y otros actores locales) a llevar a la práctica una estrategia local a favor de un turismo sostenible[23]

---

noche emitan luz que no sea roja fija, para el año 2019 (ref. BDNS 426868). (DOGC núm. 7775, de 27 de diciembre de 2018); Resolución TES/2277/2018, de 4 de octubre, de convocatoria de subvenciones para la implantación de instalaciones de refrigeración basadas en tecnologías alternativas a los gases fluorados de alto potencial de calentamiento atmosférico en establecimientos dedicados a la distribución comercial (Plan PIMA FRÍO) (ref. BDNS 418259). (DOGC núm. 7722, de 9 de octubre de 2018).

[21] Resolución TES/780/2019, de 18 de marzo, de convocatoria de subvenciones a asociaciones empresariales de Cataluña para realizar estudios en materia de huella de carbono de productos o servicios, para el año 2019. Las subvenciones previstas en esta convocatoria se rigen por las bases reguladoras aprobadas por la Orden TES/16/2018, de 16 de febrero, por la que se aprueban las bases reguladoras de las subvenciones a asociaciones empresariales de Cataluña para la realización de estudios en materia de huella de carbono de productos o servicios.

[22] Según nota de prensa del Gobierno de la Generalitat de Cataluña del 31/01/2019 el de les Capçaleres del Ter i del Freser ha presentado el Dossier de Candidatura de la Carta Europea del Turismo Sostenible a la Federación EUROPARC, entidad europea que se dedica a la conservación y el desarrollo sostenible de la biodiversidad europea, fomentando la gestión de las áreas protegidas en Europa a través de la cooperación internacional, el intercambio de ideas y experiencias.

[23] Sobre los Espacios Naturales Protegidos en España, pueden consultarse las monografías editadas por EUROPARC España (Sección del Estado español de la Federación de Parques Naturales y Nacionales de Europa) <http://www.redeuroparc.org/publicaciones> [última consulta, 1 de julio de 2019].

Sumari: 1. Introducció 2. Iniciatives legislatives, projectes de llei, proposicions de llei i proposicions d'iniciativa legislativa popular, actualment en tràmit al Parlament de Catalunya 3. El Decret 9/2019, de 8 de gener, relatiu a la recollida, el transport, el condicionament i la comercialització de caça silvestre destinada al consum a Catalunya 4. Altres normes i actuacions d'interès en matèria ambiental.

1. INTRODUCCIÓ

En el període analitzat (del 31 d'octubre de 2018 al 31 de març de 2019), les novetats normatives en matèria ambiental que s'han publicat a Catalunya han estat molt escasses.

Aquesta circumstància pot explicar-se per l'etapa històrica singular a causa de l'excepcionalitat política, que ha precedit el semestre que hem estudiat. Com hem ressenyat en la crònica legislativa publicada en el número precedent d'aquesta revista, per mitjà de l'Acord del Consell de Ministres de 21 d'octubre de 2017 es va proposar adoptar mesures dirigides a desplegar l'article 155 de la Constitució a Catalunya, avalades per l'Acord del Ple del Senat el 27 d'octubre. No ha estat fins al 17 de gener de 2018 que s'ha constituït el nou Parlament i que s'ha iniciat la que és avui la XII legislatura. La presa de possessió del nou executiu el 2 de juny de 2018 ha marcat l'aixecament de la vigència de la suspensió de l'autonomia política operada en virtut de l'article 155 de la Constitució.

Aquesta situació excepcional de l'escenari polític i parlamentari ha provocat que al diari oficial de la Generalitat les disposicions normatives d'incidència en matèria ambiental siguin molt poques. En concret, el Parlament no ha aprovat cap norma durant aquest període; no obstant això, alguns projectes de llei molt destacables n'han avançat la tramitació, per exemple el Projecte de llei d'ordenació del litoral, al qual ja es va fer referència en una crònica anterior. També des del punt de vista ambiental, en l'àmbit de la qualitat alimentària, i en concret respecte del sector vitivinícola, s'està tramitant al Parlament de Catalunya el Projecte de llei vitivinícola de Catalunya. Finalment, resulta

d'interès destacar la Proposició de llei per a la creació de l'Agència de Patrimoni Natural, que ha superat també el debat a tot el Parlament.

En un altre nivell, en l'àmbit reglamentari, destaca el Decret 9/2019, de 8 de gener, relatiu a la recollida, el transport, el condicionament i la comercialització de caça silvestre destinada al consum, aprovat per la Generalitat de Catalunya en exercici de les seves competències en matèria de caça, salut pública, agricultura i ramaderia.

Finalment, es continuen implementant diversos instruments de foment dirigits a administracions públiques i particulars per dur a terme actuacions lligades a la protecció del medi ambient i al desenvolupament sostenible.

2. INICIATIVES LEGISLATIVES, PROJECTES DE LLEI, PROPOSICIONS DE LLEI I PROPOSICIONS D'INICIATIVA LEGISLATIVA POPULAR, ACTUALMENT EN TRÀMIT AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Com que el Parlament no ha aprovat cap norma des del punt de vista ambiental durant aquest període, analitzarem en aquest punt el conjunt d'iniciatives ambientals que podrien arribar a concloure en Llei del Parlament, sigui per mitjà de textos presentats pel Govern (projectes de llei), pels grups parlamentaris i membres del Parlament (proposicions de llei) o pels ciutadans (proposicions d'iniciativa legislativa popular), i també la iniciativa legislativa del Parlament a les Corts Generals (propostes de proposicions de llei al Congrés dels Diputats).

En aquest context, en l'àmbit parlamentari i amb relació a la normativa ambiental catalana, cal destacar el Projecte de llei d'ordenació del litoral, al qual ja es va fer referència en una crònica anterior, aprovat pel Consell Executiu de la Generalitat el 23 d'octubre, que pretén articular un model de gestió integrada de l'espai costaner, seguint les recomanacions de la Unió Europea. S'ha avançat pel que fa a la tramitació parlamentària i s'ha celebrat el debat de totalitat el 6 de febrer de 2019[24].

[24] Número d'expedient: 200-00007/12. Núm. sessió 24. Publicat al DSPC, sèrie P, número de publicació 38, pàgina 69.

També des del punt de vista ambiental, en l'àmbit de la qualitat alimentària, i en concret respecte del sector vitivinícola, s'està tramitant al Parlament de Catalunya el Projecte de llei vitivinícola de Catalunya[25]. Admesa a tràmit la iniciativa[26], el tràmit de debat de totalitat es va realitzar el 21 de novembre de 2018[27].

La regulació de l'objecte d'aquest projecte de llei s'emmarca en la competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya en matèria d'agricultura[28], que atribueix competència exclusiva en matèria d'agricultura i qualitat, traçabilitat i condicions dels productes agrícoles i la lluita contra els fraus en l'àmbit de la producció i la comercialització agroalimentàries respectivament, respectant la competència de l'Estat prevista en l'article 149.1.13 i 16 CE.

Aquestes competències sobre agricultura assenyalades en l'article 116 EAC s'atribueixen en el sentit de competències exclusives que determina l'article 110 EAC, és a dir, que comprèn "íntegrament" la potestat legislativa, la potestat reglamentària i la funció executiva.

Actualment la normativa catalana d'aplicació en matèria vitivinícola es determina a la Llei 15/2002, de 27 de juny, d'ordenació vitivinícola, que ha de ser derogada amb l'aprovació d'aquesta Llei, i el Decret 474/2004, de 26 de desembre, pel qual es desplega la Llei 15/2002, de 27 de juny, que serà parcialment derogada amb l'aprovació de la Llei.

No obstant això, hi ha certa dispersió normativa en la matèria, ja que determinats aspectes de l'activitat es regulen amb diverses normes amb rang jeràrquic reglamentari[29]. A totes aquestes cal afegir-hi les dictades per l'Estat,

[25] Es tramita al Parlament de Catalunya amb número d'expedient: 200-00002/12.

[26] Admissió a tràmit de la iniciativa per part de la Mesa del Parlament el 12.07.2018.

[27] Publicat al DSPC-P 28 de 21 de novembre de 2018.

[28] D'acord amb el que estableix l'article 116.1 *a* i *b* de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

[29] Decret 264/2003, de 21 d'octubre, pel qual es regula el Registre vitivinícola; Decret 260/1998, de 6 d'octubre, pel qual es determinen els documents que han d'acompanyar el transport dels productes vitivinícoles i estableix la normativa aplicable al transport, als registres i a les declaracions de determinades pràctiques en el sector; Ordre ARP/417/2004, d'11 de novembre, per la qual es regula la presentació de les declaracions de collita, de producció, d'existències, i d'origen i destinació de la producció de raïm; Ordre ARP/163/2002, de 3 de maig, per la qual es crea la Reserva de drets de plantació de vinya de Catalunya; Ordre AAM/21/2013, de 5 de febrer, per la qual es regula la Reserva de drets de plantació de vinya de Catalunya; Ordre de 6 de setembre de 2000, per la qual s'estableixen les normes i els procediments de regulació dels potencials de producció vitícola a Catalunya.

com la Llei de l'Estat 24/2003, de 10 de juliol, de la vinya i altra normativa que la desplega, o el Reial decret 740/2015, de 31 de juliol, pel qual es regula el potencial vitícola.

Per això, un dels objectius de la norma és la codificació en una única norma de tots els aspectes relacionats amb l'ordenació de l'activitat vitivinícola.

Finalment, resulta d'interès destacar una proposició de llei en matèria ambiental que actualment està en tràmit de nou[30]. Es tracta de la Proposició de llei per a la creació de l'Agència de Patrimoni Natural, que ha superat també el debat de totalitat al Parlament[31].

La norma ha de permetre crear un nou ens que ha d'aglutinar la protecció, la planificació, la gestió, la restauració, la millora i l'estudi del medi natural de Catalunya, tant en l'àmbit continental com marí. L'objectiu és potenciar la conservació del patrimoni natural, la biodiversitat i la geodiversitat, amb criteris d'integritat, sostenibilitat, persistència i eficiència.

Per tant, es vol crear una estructura independent per a aquest àmbit, com ja succeeix en altres àmbits de les polítiques ambientals a Catalunya, com ara l'aigua[32] i els residus[33], que disposen d'agència pròpia.

Amb la nova agència, Catalunya segueix el model dels països capdavanters d'Europa en aquest àmbit, en la línia del que estableixen Nacions Unides i Europa davant la progressiva pèrdua de biodiversitat[34].

---

[30] És la segona vegada que s'inicia el tràmit parlamentari per crear aquest ens. La primera va ser al setembre de 2017, el text es pot veure al BOPC 472 (26 de 20/7/2017), en el qual es va presentar conjuntament pels grups parlamentaris Junts pel Sí, Socialista i Catalunya Sí que és Pot, la Proposició de llei de creació de l'Agència del Patrimoni Natural i la Biodiversitat (amb expedient de tramitació Tram 202-00061/11), el qual va quedar paralitzat en finalitzar la legislatura.

[31] Publicat el debat de totalitat al DSPC-P 48, 10 d'abril de 2019.

[32] L'Agència Catalana de l'Aigua va ser creada per la Llei del Parlament de Catalunya 25/1998, de 31 de desembre, de mesures administratives, fiscals i d'adaptació a l'euro.

[33] L'Agència de Residus de Catalunya (nova denominació de la Junta de Residus arran de la publicació de la Llei 15/2003, de 13 de juny) és una entitat de dret públic, regulada per l'article 1.*b* del Decret legislatiu 2/2002, de 24 de desembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'Estatut de l'empresa pública catalana.

[34] Per exemple, l'Estratègia europea sobre biodiversitat, aprovada el 2011, insta els membres a prendre mesures fins al 2020 per aturar-la, mentre que a escala mundial, Nacions Unides va promoure el Conveni sobre la diversitat biològica durant la Cimera de la Terra el 1992. L'Agenda Global de Desenvolupament Sostenible 2030 també inclou objectius en aquest àmbit, que vinculen per primera vegada el desenvolupament sostenible amb la conservació del patrimoni natural. A més, el Pla Estratègic de la

3. EL DECRET 9/2019, DE 8 DE GENER, RELATIU A LA RECOLLIDA, EL TRANSPORT, EL CONDICIONAMENT I LA COMERCIALITZACIÓ DE CAÇA SILVESTRE DESTINADA AL CONSUM A CATALUNYA

Al DOGC núm. 7785, de 10 de gener de 2019, es publica el Decret 9/2019, de 8 de gener, relatiu a la recollida, el transport, el condicionament i la comercialització de caça silvestre destinada al consum, aprovat per la Generalitat de Catalunya en exercici de les seves competències en matèria de caça, salut pública, agricultura i ramaderia[35].

Aquest decret, segons enuncia l'exposició de motius, pretén garantir la innocuïtat dels productes alimentosos provinents de peces de caça silvestre, i desplega i adapta els reglaments comunitaris aprovats sobre aquesta matèria relatius a productes alimentosos d'origen animal.

Així, segons disposa el mateix decret en l'article primer, els objectius són:

a) Establir mesures dirigides al compliment dels requisits higiènics i sanitaris previstos en la normativa europea en matèria d'higiene alimentària per a la recollida, el condicionament i el transport de les peces de caça silvestres destinades a la comercialització per al consum humà.
b) Establir els requisits que han de complir les persones amb formació en matèria de sanitat i higiene en l'àmbit de la caça.
c) Establir els requisits que han de complir els punts logístics de recollida de les peces de caça silvestre.
d) Establir les mesures d'adaptació dels requisits de construcció, disseny i equipaments en establiments de manipulació de la carn de caça silvestre de producció limitada.
e) Establir les mesures de prevenció i control de la triquina en relació amb el consum domèstic privat de carn de caça silvestre procedent d'espècies susceptibles a aquest paràsit.

Diversitat Biològica 2011-2020, i el Pla d'Acció dels Governs Subnacionals, ciutats i altres autoritats locals 2011-2020, insta els governs a coordinar-se, en tots els àmbits perquè siguin efectius en la conservació i ús sostenible de la diversitat biològica.

[35] L'Estatut d'autonomia de Catalunya atribueix a la Generalitat competències en matèria de caça (article 119), de salut pública (article 162.3.*b*) i en l'àmbit de l'agricultura i la ramaderia, i en matèria de salut animal, traçabilitat i qualitat agroalimentària (article 116).

f) Regular la vigilància sanitària de la fauna salvatge cinegètica en relació amb l'objecte del Decret.

Les raons que segons l'exposició de motius van inspirar l'executiu per dictar la norma són, entre altres, que la caça forma part de les activitats que es duen a terme al món rural, i juntament amb l'activitat agrària i forestal modulen, transformen i, alhora, conserven aquest patrimoni natural. No obstant això, es reconeix, a més, en l'exposició de motius de la norma, que també està inspirada en motius econòmics, ja que la caça es concep com "l'eina de gestió d'un recurs natural renovable que genera ingressos tant directes com indirectes que reverteixen en la conservació del territori". Per això, l'executiu entén que és una activitat que cal fomentar per poder assegurar la preservació de l'espai natural rural.

Finalment cal destacar que el Decret té la missió de desplegar i adaptar a la situació de Catalunya els requisits i els criteris que estableix la normativa europea, en particular el Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, relatiu a la higiene dels productes alimentaris, i el Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament europeu i del Consell, de 29 d'abril, pel qual s'estableixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal[36].

Des del punt de vista de la protecció jurídica del medi ambient, es tracta, efectivament, d'una disposició que resulta del tot necessària per les raons que s'han exposat en els paràgrafs anteriors. Ens trobem, per tant, en la regulació d'un sector com la caça en el qual s'intenta resoldre mitjançant aquesta norma la tensió entre la protecció del medi ambient, el desenvolupament econòmic i les mesures sanitàries de protecció ciutadana.

[36] També recull els criteris establerts pel Reglament (UE) núm. 2016/429 del Parlament europeu i del Consell, de 9 de març de 2016, relatiu a les malalties transmissibles dels animals, el Reglament d'execució (UE) núm. 2015/1375 de la Comissió, de 10 d'agost de 2015, pel qual s'estableixen normes específiques per als controls oficials de la presència de triquines a la carn, a fi de garantir la seguretat del consum d'aquesta carn. El Reglament (CE) núm. 1069/2009 del Parlament europeu i del Consell, de 21 d'octubre, pel qual s'estableixen les normes sanitàries aplicables als subproductes animals i els productes derivats no destinats al consum humà i pel qual es deroga el Reglament (CE) núm. 1774/2002 (Reglament sobre subproductes animals), estableix igualment les normes sanitàries aplicables als subproductes animals i els productes derivats no destinats al consum humà. Exclou els cossos sencers o parts d'animals de caça silvestre que no s'hagin recollit després de ser caçats, d'acord amb les Bones pràctiques de caça i els subproductes animals procedents de la caça silvestre i de la carn de caça silvestre esmentats a l'article 1.3.*i* del Reglament (CE) núm. 853/2004.

4. ALTRES NORMES I ACTUACIONS D'INTERÈS EN MATÈRIA AMBIENTAL

Pel que fa a subvencions, cal subratllar l'aprovació de les bases de nombroses convocatòries per a l'atorgament de subvencions en àmbits sectorials diversos (són destacables les atorgables a administracions públiques en matèria de recuperació de sòls contaminats[37], en matèria de canvi climàtic[38], i les previstes per a actors privats en matèria de gestió forestal[39], ordenació ambiental de la il·luminació exterior[40], ajudes directes a l'agricultura, ramaderia i pesca[41], defensa forestal[42] i energies alternatives[43]).

[37] Resolució TES/521/2019, d'1 de març, per la qual s'aproven les bases reguladores de les subvencions destinades a les administracions públiques de Catalunya per a la recerca i recuperació de sòls de la seva propietat que es veuen afectats per indicis de contaminacions puntuals o per abocaments de residus industrials per causant desconegut. (DOGC núm. 7825, de 7 de març de 2019).

[38] Resolució TES/738/2019, de 18 de març, de convocatòria de subvencions a ens locals de Catalunya per al desenvolupament d'actuacions de mitigació i d'adaptació al canvi climàtic per als anys 2019 i 2020 (ref. BDNS 445877). (DOGC núm. 7841, de 27 de març de 2019).

[39] Resolució ARP/685/2019, de 15 de març, per la qual es dona publicitat a l'Acord del Consell Rector del Centre de la Propietat Forestal de convocatòria dels ajuts a la gestió forestal sostenible en finques de titularitat privada per a l'any 2019, corresponent a la recuperació del potencial forestal (operació 08.03.01 i submesura 8.4 del PDR) (ref. BDNS 444557). (DOGC núm. 7839, de 25 de març de 2019).

[40] Resolució TES/2658/2018, de 7 de novembre, de convocatòria de subvencions per a actuacions d'ordenació ambiental de la il·luminació exterior realitzades durant els anys 2016, 2017 i 2018 o a realitzar durant l'any 2019. (DOGC núm. 7748, de 16 de novembre de 2018).

[41] Resolució ARP/218/2019, de 31 de gener, per la qual es convoquen els ajuts directes a l'agricultura i la ramaderia i altres règims d'ajut per a la campanya 2019. (DOGC núm. 7806, de 8 de febrer de 2018).

Resolució ARP/3006/2018, d'11 de desembre, per la qual es convoquen per a l'any 2019 els ajuts que estableix el Fons Europeu Marítim i de la Pesca (ref. BDNS 429552). (DOGC núm. 7772, de 20 de desembre de 2018).

[42] Resolució ARP/374/2019, de 12 de febrer, per la qual es convoquen els ajuts per al foment de les actuacions de les agrupacions de defensa forestal (ADF) per a l'any 2019. (DOGC núm. 7815, de 21 de febrer de 2018).

[43] Resolució EMC/2935/2018, d'11 de desembre, per la qual es fa pública la convocatòria de l'any 2018 per a la concessió de subvencions per a sistemes d'emmagatzematge d'energia elèctrica amb bateries associats a instal·lacions fotovoltaiques d'autoconsum. (DOGC núm. 7769, de 17 de desembre de 2018); Resolució TES/2867/2018, de 27 de novembre, de convocatòria de subvencions per fomentar la substitució de les balises lluminoses dels aerogeneradors dels parcs eòlics que a la nit emetin llum que no sigui vermella fixa, per a l'any 2019 (ref. BDNS 426868). (DOGC núm. 7775, de 27 de desembre de 2018); Resolució TES/2277/2018, de 4 d'octubre, de convocatòria de subvencions per a la implantació d'instal·lacions de refrigeració basades en tecnologies alternatives als gasos fluorats d'alt potencial d'escalfament atmosfèric en establiments dedicats a la distribució comercial (Pla PIMA FRED) (ref. BDNS 418259). (DOGC núm. 7722, de 9 d'octubre de 2018).

També són importants les subvencions convocades dirigides a associacions empresarials de Catalunya, per dur a terme estudis pel que fa a la petjada de carboni de productes o serveis per a l'any 2019[44].

Per finalitzar, canviant de tema, en concret entrant en matèria de turisme sostenible, volem referir que el parc natural dels Capçaleres del Ter i del Freser ha presentat el dossier de candidatura de la Carta europea del turisme sostenible del Ripollès[45].

La Carta europea de turisme sostenible és una proposta per avançar de manera efectiva en els principis del turisme sostenible en els espais naturals protegits. S'inscriu en les prioritats mundials i europees expressades per les recomanacions de l'Agenda 21, adoptades a la Cimera de Rio i al cinquè Programa d'Accions Comunitàries per al Desenvolupament Sostenible. El sistema d'adhesió a la CETS és un acord voluntari que compromet els signants (gestors de l'ENP, empresaris turístics i altres actors locals) a portar a la pràctica una estratègia local a favor d'un turisme sostenible[46].

[44] Resolució TES/780/2019, de 18 de març, de convocatòria de subvencions a associacions empresarials de Catalunya per realitzar estudis en matèria de petjada de carboni de productes o serveis, per a l'any 2019. Les subvencions previstes en aquesta convocatòria es regeixen per les bases reguladores aprovades per l'Ordre TES/16/2018, de 16 de febrer, per la qual s'aproven les bases reguladores de les subvencions a associacions empresarials de Catalunya per a la realització d'estudis en matèria de petjada de carboni de productes o serveis.

[45] Segons la nota de premsa del Govern de la Generalitat de Catalunya del 31/01/2019, el dels Capçaleres del Ter i del Freser ha presentat el dossier de candidatura de la Carta europea del turisme sostenible a la Federació Europarc, entitat europea que es dedica a la conservació i el desenvolupament sostenible de la biodiversitat europea, i fomenta la gestió de les àrees protegides a Europa mitjançant la cooperació internacional, l'intercanvi d'idees i experiències.

[46] Sobre els espais naturals protegits a Espanya, podeu consultar les monografies editades per Europarc Espanya (secció de l'Estat espanyol de la Federació de Parcs Naturals i Nacionals d'Europa): <http://www.redeuroparc.org/publicaciones> [darrera consulta, 1 de juliol de 2019].